

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/147/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422204166
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:4422204166.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa otca: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, D. E. a matky: F. E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/X, D. E., zastúpená splnomocnencom: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, Nové Zámky, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/175/2022 – 105 z 10.10.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec **vracia** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom návrh otca zamietol (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. Prvoinštančný súd (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) vec právne posúdil podľa § 24 ods. 2, 4, § 28 ods. 1, 2, § 43 ods. 1, § 38 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“) a dospel k záveru o bezdôvodnosti návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nakoľko nie je v záujme maloletého, aby došlo k zmene jeho umiestnenia. Matka otcovi v styku s maloletým nebráni, už rok sa stretávajú v týždňových intervaloch. Maloletý so striedavou starostlivosťou súhlasil, opakovane sa však vyjadril, že si neželá, aby úprava styku bola striktno určená. Súd prvej inštancie aj vzhľadom na maloletého vek blízky dospelosti (17 rokov) bol názoru, že je dostatočne zrelý a rozumný, aby si sám určil s kým a kedy chce tráviť čas. Nemožno taktiež docieľiť, aby dieťa vo veku 17 rokov trávalo s každým rodičom rovnaký čas, pretože dieťa trávi určitý čas aj so svojimi priateľmi a nie je možné od neho spravodlivo žiadať, aby si u rodičov „nadrábal“ stratený čas. Prvoinštančný súd dodal, že posledná úprava umiestnenia maloletého bola právoplatne ukončená vo februári 2022 a uplynula krátka doba na to, aby bolo možné konštatovať, že nastala taká zmena pomerov, ktorá by si žiadala zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

3. O trovách prvoinštančného konania rozhodol okresný súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie.

5. Uviedol, že striedavá osobná starostlivosť sa už vykonáva a rodičia sa vzájomne rešpektujú. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie iba s poukazom na vyjadrenie maloletého, pričom mu neboli zo

strany súdu prvej inštancie ani zo strany kolízneho opatrovníka vysvetlené zásady striedavej osobnej starostlivosti, ktorá musí mať presne vymedzené časové intervaly. Nič nebráni tomu, aby súd prvej inštancie nariadil striedavú osobnú starostlivosť, uvedené umocňuje aj skutočnosť, že maloletému táto forma stretávania s rodičmi vyhovuje.

6. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. Uviedol, že sa plne pridrižiava svojich doterajších vyjadrení a navrhol odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

7. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že bolo preukázané, že maloletému striktné upravené určenie termínov a času stretávania sa s rodičmi nevyhovuje, pričom vo veku 17 rokov je potrebné jeho názor plne rešpektovať. Na zmenu zverenia maloletého, taktiež nie je daný žiaden zákonný dôvod, ktorý by zmenu úpravy odôvodňoval. Dodala, že otec si u maloletého vynucuje, aby s ním trávil rovnaký čas, aký trávi s ňou a maloletého uvedené správanie otca stresuje. Maloletému momentálny stav vyhovuje, s rodičmi trávi približne rovnaký čas. Navrhla odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

8. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

9. Odvolací súd po oboznámení sa s prejednávanou vecou dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný pokiaľ ide o rozhodnutie o zamietnutí návrhu otca na striedavú osobnú starostlivosť, okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pretože aj keď aplikoval správne právne normy, tieto nesprávne vyložil.

10. Pri preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúcej sa zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností v dôsledku odvolania účastníka konania, nie je odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) a odvolací súd sa musel hlavne sústrediť najmä na posúdenie otázok, či preskúmané rozhodnutie súdu je v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa), či boli za účelom zistenia najlepšieho záujmu dieťaťa zhromaždené všetky potrebné dôkazy s tým, že dôkazná aktivita nedopadá na samotných účastníkov konania, ale v tejto veci na súd prvej inštancie, či hodnotenie dôkazov zodpovedalo princípom zakotveným v Listine základných práv a slobôd (piata hlava) a ustanoveniam procesných predpisov CSP a CMP a či bolo rozhodnutie vydané v priebehu konania riadne a dostatočne odôvodnené.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetným návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 07.10.2022 sa otec domáhal, aby maloletý A. bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždňových intervaloch a bude mať trvalé bydlisko na adrese XXX XX D. E., H. B. XX. Návrh tým odôvodnil tým, že manželstvo s matkou bolo rozvedené, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matke a on bol zaviazaný na plnenie vyživovacej povinnosti v sume 150,- eur mesačne. Maloletý mal 15 rokov, naďalej žije v spoločnej domácnosti s matkou a z vlastnej vôle žiadal bývať striedavo s otcom aj s matkou, podľa možnosti už od mesiaca október 2022. Obaja rodičia sú spôsobilí maloletého vychovávať a majú o osobnú starostlivosť záujem. Matka s podaným návrhom nesúhlasila a navrhla ho zamietnuť. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/134/2021 - 32 zo dňa 21.01.2022 bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené a bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný na platenie výživného na maloletého v sume 150,- eur mesačne. Styk otca s maloletým upravený nebol.

12. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že určitá forma striedavej osobnej starostlivosti trvá už rok, aktuálne sa maloletý s rodičmi stretáva tak, že je týždeň u matky a týždeň u otca, k otcovi chodí v nedeľu o 14:00 hod. a potom je u neho celý týždeň. Maloletý sa vyjadril, že k otcovi príde niekedy neskôr, ale potom musí byť u otca o ten rozdiel dlhšie, čo mu nevyhovuje. So striedavou starostlivosťou je však celkom spokojný, avšak nechcel striktné upraviť stanovené dni a časy, kedy má ísť k rodičom, chcel by o tom rozhodovať sám. Zo správy zo šetrenia pomerov zo dňa 05.12.2022 vyplynulo, že rodičia majú vytvorené podmienky k zabezpečeniu starostlivosti o maloleté dieťa. Zo správy z poradensko-

psychologického procesu zo dňa 17.04.2023 vyplynulo, že maloletý prechováva k obidvom rodičom pozitívne citové väzby a obidvoch vníma ako výchovné authority.

13. Súd prvej inštancie dôvodil skutočnosťou, že napriek tomu, že maloletému momentálny stav vyhovuje, neželá si mať upravené časové intervaly styku s otcom a striktné určenie času by dieťa mohlo ťažiť, čo by v konečnom dôsledku viedlo k neželanému efektu. Od dieťaťa vo veku 17 rokov nemožno spravodlivo požadovať, aby trávilo s každým rodičom rovnaký čas, pretože dieťa určitý čas trávi aj so svojimi priateľmi a nie je možné od neho žiadať, aby si u rodičov následne „nadrábal“ stratený čas. Otec v podanom odvolaní poukazuje však na skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť sa realizuje, pričom maloletý sa sám vyjadril, že súčasný stav vo forme prebiehajúceho styku mu vyhovuje. Maloletému taktiež súd prvej inštancie ani kolízny opatrovník nevysvetlil účel a princíp osobnej striedavej starostlivosti, keď tvrdí, že si neželá mať časové intervaly riadne určené.

14. Podľa § 24 ods. 3 ZoR, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

15. Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Ak by sa v čase po rozhodnutí o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností zmenili pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť toto rozhodnutie alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Zákon však pod pojmom zmena pomerov rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo rozhodnutia súdu o schválení dohody rodičov o rodičovských právach a povinnostiach. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

17. Podľa § 38 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne (ods. 1). Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb (ods. 2).

18. Podľa § 43 ods. 1 ZoR (obdobne čl. 12 dohovoru) maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

19. Prvoradým meradlom pre nájdenie modelu starostlivosti rodičov o dieťa je najlepší záujem dieťaťa (k významu pojmu najlepší záujem dieťaťa viď napr. nález ÚS ČR z 30. 12. 2014 sp. zn. I. ÚS 1554/14). Posúdenie naplnenia tohto merítka prináležalo súdu prvej inštancie, ktorý má povinnosť posudzovať vec individuálne s prihliadnutím na jej konkrétne okolnosti a zvláštnosti.

20. Vzhľadom na obsah návrhu otca bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zistiť či nastala taká relevantná zmena pomerov, ktorá je dôvodom pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia súdu o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Pri rozhodovaní mal súd prvej inštancie prihliadať na všetky relevantné skutočnosti, najmä na to, že rodičia sa na starostlivosť o maloletého takmer rok starajú formou striedavej osobnej starostlivosti, ktorá maloletému vyhovuje, čo mal zohľadniť z hľadiska najlepšieho záujmu dieťaťa, jeho citových väzieb, vývinových potrieb a stability výchovného prostredia, ako aj s prihliadnutím na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

21. Vo vzťahu ku kritériu, t.j. „pranie dieťaťa“ je nutné jeho pranie považovať za zásadné vodítko pri hľadaní jeho najlepšieho záujmu za predpokladu, že je dieťa dostatočne rozumovo a emocionálne vyspelé, avšak je potrebné zdôrazniť, že nie je možné, aby súd prvej inštancie postoj maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzal, a aby svoje rozhodnutie založil iba na jeho želaní, nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov. Pri zisťovaní názoru maloletého treba, aby súd prvej inštancie vykonal samostatnú úvahu, ktorá berie do úvahy všetky relevantné okolnosti, okrem iných vyššie uvedenú rozumovú a emocionálnu vyspelosť maloletého dieťaťa, ďalej jeho vek či mieru objektivity (nezávislosti) jeho postoja. V prípade, že jeden z rodičov spĺňa tieto kritériá výrazne lepšie, je spravidla vždy v záujme dieťaťa, aby bolo zverené do jeho starostlivosti, ale ak ich naplňajú obaja rodičia približne rovnakou mierou, treba vychádzať z premisy, že záujmom dieťaťa je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov. Uvedenú prezumpciu možno vyvrátiť, avšak sú na to potrebné pádne dôvody, ktoré musia sledovať ochranu najlepšieho záujmu dieťaťa. Skutočnosti svedčiace proti striedavej osobnej starostlivosti musia byť nielen tvrdené, ale aj preukázané, preto súd prvej inštancie v rámci naplnenia podmienok vyšetrovacej zásady musí v každej fáze konania zvážiť, ktoré dôkazy treba vykonať, a či a do akej miery je potrebné dokazovanie doplniť.

22. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

23. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

24. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

25. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

26. Odvolací súd v prejednávanej veci dáva za pravdu odvolaniu otca, a to v súvislosti so skutočnosťou, že striedavá osobná starostlivosť už dlhšie prebieha, pričom maloletý sa aj pred súdom prvej inštancie vyjadril, že táto forma mu vyhovuje.

27. Rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti o dieťa prichádza do úvahy, ak sú obaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, ak majú obaja záujem osobne sa starať o maloleté dieťa a predovšetkým striedavá osobná starostlivosť musí byť v záujme dieťaťa a musí lepšie zaisťovať potreby dieťaťa.

28. Odvolací súd dodáva, že právo maloletých detí vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ich týkajú, je ich nepopierateľným právom, avšak v konečnom dôsledku posúdenie záujmu detí prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory maloletých detí o tom, čo je pre nich za danej situácie vhodné a čo nie. Nemožno totiž pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor maloletého bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdu. Dieťa sa strieda u rodičov podľa rozhodnutia súdu, pričom rodičia sa môžu sa dohodnúť tak, aby to bolo v najlepšom záujme dieťaťa. Súd určí i to, kde si rodič, ktorého osobná starostlivosť začína, dieťa vyzdvihne a uloží rodičovi, ktorého osobná starostlivosť končí, zároveň riadne dieťa pripraví pre rodiča, ktorého osobná starostlivosť začína.

29. Maloletý A. vyjadril názor, že so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí, ale neželá si upraviť konkrétne časové intervaly. Pred súdom prvej inštancie mu však nebol riadne vysvetlený princíp striedavej osobnej starostlivosti, resp. že dieťa je zverené do osobnej starostlivosti oboch rodičov a doba zverenia do osobnej starostlivosti u oboch rodičov je presne určená, pritom nemusí mať u oboch rodičov rovnaké trvanie.

30. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že 17 ročné dieťa je schopné v rámci svojej rozumovej a mravnej vyspelosti riadne vyjadriť svoj názor a súd je povinný naň prihliadnuť, ale súd nerozhoduje len so zreteľom na tento názor, ale už v zmysle vyššie uvedených skutočností skúma, či sú splnené podmienky striedavej osobnej starostlivosti v zmysle zákona o rodine, teda či obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, či zverenie do striedavej starostlivosti je v záujme dieťaťa, či v striedavej starostlivosti budú lepšie zaistené potreby dieťaťa a či aspoň jeden z rodičov súhlasí so striedavou starostlivosťou.

31. Na postoj maloletého A. teda, ktorý v zásade súhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou, no bez presného časového určenia, je síce potrebné prihliadnuť, avšak súd prvej inštancie musí založiť svoje rozhodnutie na komplexnejšom posúdení všetkých relevantných skutočností a zároveň treba zohľadniť skutočnosť, že forma osobnej striedavej starostlivosti sa už realizuje od októbra 2022.

32. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 b), c) CSP.

33. Úlohou prvoinštančného súdu bude predovšetkým riadne zistiť skutočný stav veci, tzn. zistiť či sú splnené všetky podmienky striedavej osobnej starostlivosti (či obaja rodičia sú spôsobilí maloletého vychovávať, či majú obaja záujem osobne sa starať o maloletého, či striedavá osobná starostlivosť je v záujme dieťaťa resp. či sú lepšie zaisťované potreby maloletého), akým spôsobom a ktorým rodičom je aktuálne realizovaná starostlivosť o maloletého. V prípade potreby opätovného vypočutia maloletého je tiež potrebné mu vysvetliť význam a priebeh striedavej osobnej starostlivosti s poukazom na potrebu úpravy časových intervalov pri striedavej osobnej starostlivosti (pritom pri oboch rodičoch nemusia byť totožné). Po doplnení dokazovania a riadnom zistení skutočného stavu veci súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní, tak aby spĺňalo náležitosti rozsudku podľa § 220 CSP.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trnave, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol :o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).